

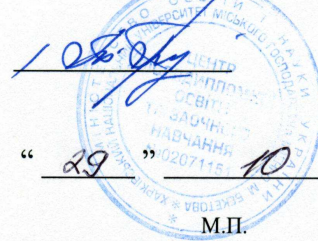
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. БЕКЕТОВА

Кафедра економіки підприємств міського господарства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Директор ЦПО та ЗН

(Ачкасов А.Є.)

“ 29 ” 10 2014 року

М.П.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПП 1 Економіка підприємства

галузь знань **0305 – Економіка і підприємництво**

напрямок підготовки **6.030504 – Економіка підприємства**

факультет Центр післядипломної освіти та заочного навчання

2014 – 2015 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Робоча програма з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів за напрямом підготовки 6.030504 «Економіка підприємства».

Розробники: доцент кафедри ЕПМГ Склярук Н. І.

Робочу програму схвалено **на засіданні випускової** кафедри економіки підприємств міського господарства.

Протокол від «28»_серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри _____ (Ачкасов А. Є.)

Програма відповідає формі Робочої програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по ХНУМГ ім. О. М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01 .

Методист НМВ _____ (Солношкін) "29" 2014 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників ↓↓↓	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни		
		денна форма навчання	заочна форма навчання	
Кількість кредитів <u>10,0</u>	Нормативна	Рік (роки) підготовки		
		-	3-й	
		Семестр(и)		
		-	5-й	6-й
Загальна кількість годин – 360	Галузь знань 0305 – Економіка і підприємництво Напрямок підготовки 6.030504 – Економіка підприємства	Лекції, год.:		
		-	10	12
Модулів – 2		Практичні, семінарські, год.:		
		-	10	8
Змістових модулів (ЗМ) – 4		Лабораторні, год.:		
		-	-	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – - самостійної роботи студента – - Індивідуальне завдання (ІЗ): Контрольна робота «Розрахунок основних показників діяльності підприємства» КР «Техніко-економічні розрахунки на підприємстві»	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Самостійна робота, год.:		
		-	142	124
		Індивідуальні завдання:		
		-	Контр. робота 18 год.	Курс. робота 36 год.
		Вид контролю:		
		-	залік	екз.

Питома вага кількості аудиторних годин в загальному обсязі дисципліни для заочної форми навчання становить 11 %

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Економіка підприємства» є формування у майбутніх фахівців сучасного економічного мислення і системи теоретичних знань, вмінь та навичок практичної роботи щодо методів організації ефективного господарювання на рівні підприємства; набуття теоретичних і практичних знань щодо вирішення конкретних економічних завдань, які дозволили б їм найкращим чином досягти цілей підприємства.

Завданням навчальної дисципліни – є вивчення господарських процесів, що відбуваються у виробничо-комерційних системах підприємств; закріплення комплексу економічних знань і засвоєння досягнень теорії та практики управління підприємствами; набуття практичних навичок у прийнятті науково-обґрунтованих господарсько-управлінських рішень в умовах ринкової економіки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- економічні основи функціонування підприємства в системі ринкових відносин, основні напрями та види його діяльності, види підприємств, що функціонують в Україні;
- зовнішнє середовище та його вплив на діяльність підприємства;
- функції і методи управління підприємством;
- систему планів підприємства та їх взаємодію;
- технологію планування діяльності підприємства в сучасних умовах;
- теоретичні засади формування програми виробництва продукції та реалізації, визначення виробничої потужності підприємства;
- складові елементи ресурсного потенціалу підприємства та шляхи його ефективного використання;
- теоретичні засади формування й використання трудових ресурсів підприємства та системи їх матеріального стимулювання; методичні підходи до їх аналізу та планування;
- теоретичні засади формування та використання майнових ресурсів (активів) підприємства, методичні підходи до їх аналізу та планування;
- теоретичні основи формування фінансових ресурсів (капіталу) підприємства, методичні підходи до їх аналізу та планування;
- методичні основи обчислення собівартості продукції та розробки цінової політики підприємства;
- порядок формування фінансових результатів господарської діяльності підприємства і напрями його використання;
- сучасні методики оцінки ефективності та конкурентоспроможності підприємства та його продукції;
- сутність фінансового стану підприємства, його складові та методи оцінки;

- теоретичні основи оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності підприємства;
- сучасні теорії та моделі розвитку підприємства, механізм трансформації (реструктуризації) підприємств у процесі розвитку;
- основні засади створення комплексної системи економічної безпеки підприємства;
- механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства.

вміти:

- здійснювати вибір видів підприємств, їх організаційно-правових форм відповідно до умов та особливостей функціонування створюваного підприємства;
- розробляти організаційні структури управління підприємством, визначати фактори, що обумовлюють їх побудову;
- володіти методами та інструментарієм стратегічного, тактичного та оперативного планування;
- формувати виробничу програму підприємства, визначати виробничу потужність,
- здійснювати аналіз та планування ресурсів, які необхідні підприємству;
- визначати та давати економічну інтерпретацію показникам господарсько-виробничої діяльності підприємства;
- розраховувати собівартість продукції та витрати операційної діяльності; складати кошторис витрат;
- розробляти заходи щодо зниження витрат на виробництво й збут продукції;
- вибирати доцільні стратегії ціноутворення на продукцію підприємства, визначати ціни на продукцію;
- проводити аналіз та планування доходів, поточних витрат і фінансових результатів від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства;
- здійснювати оцінку ефективності господарської діяльності та визначати шляхи її підвищення;
- обґрунтовувати ефективність інвестиційних та інвестиційних проектів;
- здійснювати оцінку конкурентоспроможності підприємства та його продукції.
- проводити оцінку фінансово-майнового стану підприємства, загрози банкрутства
- оцінювати рівень економічної безпеки підприємства;
- визначати симптоми й причини банкрутства підприємства;
- розробляти програму виходу підприємства з економічної кризи.

мати компетентності:

- здатність зібрати й проаналізувати вихідні дані, необхідні для розрахунків економічних і соціально-економічних показників, що характеризують діяльність підприємства;

- здатність на основі типових методик і діючої нормативно-правової бази розрахувати економічні й соціально-економічні показники, що характеризують діяльність підприємства;
- здатність виконувати необхідні для складання економічних розділів планів розрахунки, обґрунтовувати їх і представляти результати роботи відповідно до прийнятих на підприємстві стандартів;
- здатність здійснювати збір, аналіз і обробку даних, необхідних для вирішення поставлених економічних завдань;
- здатність аналізувати й інтерпретувати фінансову, бухгалтерську й іншу інформацію, що міститься у звітності підприємств різних форм власності і використовувати отримані відомості для прийняття управлінських рішень;
- здатність, використовуючи вітчизняні й зарубіжні джерела інформації, зібрати необхідні дані проаналізувати їх і підготувати інформаційний огляд і/або аналітичний звіт;
- здатність використовувати для вирішення аналітичних і дослідницьких завдань сучасні технічні засоби й інформаційні технології;
- здатність організувати діяльність малої групи, створеної для реалізації конкретного економічного проекту;
- здатність використовувати для вирішення комунікативних завдань сучасні технічні засоби й інформаційні технології;
- здатність критично оцінити пропонувані варіанти управлінських рішень і розробити й обґрунтувати пропозиції по їхньому вдосконалюванню з урахуванням критеріїв соціально-економічної ефективності, ризиків і можливих соціально-економічних наслідків;
- готовність до кооперації з колегами, роботі в колективі;
- здатність до саморозвитку, підвищення своєї кваліфікації й майстерності.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ПІДПРИЄМСТВО ТА ЧИННИКИ ЙОГО ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.

Змістовий модуль 1.1 Підприємство в сучасній системі господарювання

Тема 1. Теорії та моделі підприємств

Теорії підприємств та їх характеристика. Поняття підприємства. Ознаки підприємства, принципи його діяльності. Місія, основні цілі функціонування і головні напрямки діяльності підприємства. Правові основи функціонування підприємства.

Тема 2. Основи підприємництва

Сутність, принципи здійснення та моделі підприємницької діяльності. Характеристика основних типів підприємницької діяльності. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки в підприємництві. Мале підприємництво:

поняття, значення, основні чинники ефективного розвитку. Соціально-економічна роль і значення підприємництва в структурі ринкової економіки.

Тема 3. Види підприємств, їх організаційно-правові форми

Класифікація видів підприємств. Характеристика основних організаційно-правових форм підприємств. Добровільні та інституційні об'єднання підприємств в Україні.

Тема 4. Зовнішнє середовище господарювання підприємств

Середовище господарювання підприємства: поняття, компоненти та вплив на діяльність суб'єкта господарювання. Фактори макросередовища підприємства. Характеристика окремих складових мікросередовища підприємства. Ринок: сутність, функції, форми та структура

Тема 5. Структура та управління підприємством

Управління підприємством: сутність, функції та методи здійснення. Характеристика типів організаційних структур управління підприємствами. Виробнича структура підприємства: поняття, види та чинники формування. Поняття, види та роль інфраструктури підприємства.

Тема 6. Ринок і продукція

Ринок товару: сутність, структура та основні маркетингові параметри. Оцінка та прогнозування попиту на продукцію підприємства. Поняття та класифікація продукції (робіт, послуг). Вартісні і натуральні вимірники обсягу продукції .

Змістовий модуль 1.2 Ресурсне забезпечення діяльності підприємства

Тема 7. Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці

Поняття, класифікація і структура персоналу підприємства. Система показників для оцінки чисельності, стану, руху робочої сили на підприємстві. Методичні підходи при плануванні чисельності окремих категорій працівників підприємства. Продуктивність праці персоналу: сутність, показники і методи її вимірювання та напрямки підвищення. Мотивація персоналу: сутність, види та основні методи впливу. Оплати праці на підприємстві: сутність, державна політика загальна організація. Сутнісно-видова характеристика форм і систем оплати праці персоналу.

Тема 8. Основний капітал

Капітал як економічний ресурс підприємства. Основний капітал підприємства: поняття, функціонально-елементний склад та оцінка. Знос та амортизація основних засобів: поняття, вимірювання та методи нарахування. Системи показників технічного стану й руху основних засобів підприємства. Показники та шляхи підвищення ефективності використання основних фондів.

Тема 9. Оборотний капітал

Оборотний капітал підприємства: сутність, функціонально-елементний склад та процес трансформації. Методи визначення потреби в оборотних коштах підприємства. Показники та шляхи підвищення ефективності використання оборотних коштів підприємства.

Тема 10. Інтелектуальний капітал

Інтелектуальна власність: поняття, значення та процес її трансформації. Поняття, характерні риси, елементний склад та значення нематеріальних ресурсів підприємства. Нематеріальні активи підприємства та їх вартісна оцінка.

Тема 11. Техніко-технологічна база та виробнича потужність

Поняття, склад і значення техніко-технологічної бази виробництва. Організаційно-економічне управління технічним розвитком підприємства. Сутнісно-видова характеристика та переваги лізингу. Поняття, види, методичні основи визначення обсягу та ступеню використання виробничої потужності підприємства.

Тема 12. Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика

Матеріально-технічне забезпечення виробництва як складова логістики. Основні підходи до планування та організації поставок матеріальних ресурсів на підприємстві. Сучасні системи управління запасами.

МОДУЛЬ 2. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ І СТРАТЕГІЧНІ ОСНОВИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА

Змістовий модуль 2.1 Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства

Тема 13. Організація операційної діяльності

Виробничий процес на підприємстві: сутність, структура та принципи організації. Організаційні типи виробництва та їх сутнісна характеристика. Методи організації виробництва, їх ключові ознаки та ефективність застосування. Основні форми організації виробництва, необхідність їх застосування та характеристика.

Тема 14. Система забезпечення конкурентоспроможності продукції

Сутнісна характеристика, показники і методи оцінки якості продукції. Сутнісна характеристика і методичні основи визначення конкурентоспроможності продукції. Технічні, організаційні і соціальні чинники підвищення якості і конкурентоспроможності продукції підприємства. Стандартизація і сертифікація продукції (послуг) підприємства.

Тема 15. Витрати підприємства

Загальна характеристика та класифікація витрат підприємства. Собівартість продукції (робіт, послуг) її види та методи калькулювання. Зміст і методика

обчислення кошторису витрат на виробництво продукції. Управління витратами на підприємстві.

Тема 16. Товарна і цінова політика підприємства

Маркетингова діяльність підприємства: поняття, функції та принципи здійснення. Сутність, елементний склад та принципи здійснення товарної політики підприємства. Економічний зміст та функції ціни. Види цін. Методи ціноутворення на продукцію підприємства. Цінова політика підприємства: сутність, принципи та особливості формування.

Тема 17. Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання

Характеристика доходів підприємства та джерел їх утворення. Поняття, види та порядок формування і напрями використання прибутку підприємства. Система показників рентабельності та методика їх визначення. Оцінка фінансово-економічного стану підприємства.

Тема 18. Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність

Сутнісна характеристика та класифікація ефективності господарської діяльності підприємства. Система показників для оцінки економічної ефективності виробництва. Конкурентоспроможність підприємства: економічна сутність та чинники що її визначають. Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства.

Змістовий модуль 2.2 Економічні основи розвитку підприємства

Тема 19. Прогнозування та планування діяльності підприємства

Методи і принципи державного економічного регулювання діяльності суб'єктів господарювання. Прогнозування розвитку суб'єктів господарювання: сутність, види, методи. Сутність планування, його види, принципи здійснення та методи. Стратегічне планування і формулювання стратегії розвитку. Характеристика тактичного та оперативно-календарного планування. Поняття, призначення та типові розділи бізнес-плану підприємства.

Тема 20. Обґрунтування виробничої програми підприємства

Виробнича програма підприємства та технологія її розроблення. Зміст і порядок розроблення виробничої програми структурних підрозділів підприємства. Обґрунтування виробничої програми ресурсами і виробничими потужностями.

Тема 21. Інвестиції

Поняття, сутність та класифікація інвестицій. Визначення необхідного обсягу та джерел формування виробничих інвестицій. Загальна характеристика фінансових інвестицій. Інвестиційні проекти: фази та етапи обґрунтування.

Тема 22. Інноваційна діяльність

Сутність, значення та класифікація інновацій. Науково-технічний прогрес, його форми та напрями прояву. Загальна характеристика, об'єкти, напрями і тенденції розвитку організаційного прогресу на підприємствах.

Тема 23. Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності

Методичні основи визначення економічної ефективності виробничих інвестицій (капіталовкладень). Оцінка ефективності фінансових інвестицій. Оцінка економічної ефективності технічних інновацій і організаційних нововведень.

Тема 24. Сучасні моделі розвитку підприємства

Сутнісна характеристика, роль і значення розвитку підприємства. Теорії розвитку підприємств. Методичний інструментарій аналізу процесів розвитку на підприємстві. Характеристика моделей розвитку сучасних підприємств.

Тема 25. Оптимізація бізнес-процесів підприємства

Бізнес-процеси на підприємстві: поняття, види та принципи їх організації. Основні концепції удосконалення бізнес-процесів. Реінжинірінг бізнес-процесів: сутність, принципи та етапи проведення.

Тема 26. Економічна безпека підприємства

Економічна безпека підприємства: сутність, складові та методи вимірювання. Поняття економічної кризи підприємства її види та шляхи виходу з кризового стану. Основні напрями забезпечення необхідної економічної безпеки підприємства.

Тема 27. Трансформація і реструктуризація підприємств

Сутність трансформації, її види, напрями та форми. Організаційні форми та порядок проведення реструктуризації підприємств. Санація (фінансове оздоровлення) господарюючих суб'єктів: сутність, цілі, форми здійснення та типові заходи. Банкрутство підприємства: сутність, причини, процедура визнання та способи прогнозування

4. Структура навчальної дисципліни «Економіка підприємства»

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Заочна форма					
	Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7
Економіка підприємства						
Модуль 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності						
Змістовий модуль 1. Підприємство в сучасній системі господарювання						
Тема 1.	10	1		–	–	9
Тема 2.	12	1		–	–	11
Тема 3.	10	1		–	–	9
Тема 4.	10			–	–	10
Тема 5.	14	1		–	–	13
Тема 6.	10		2	–	–	8
Разом за ЗМ 1.1	66	4	2			60
Змістовний модуль 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства						
Тема 7.	26	2	2	–	–	22
Тема 8.	20	2	2	–	–	16
Тема 9.	18	2	2	–	–	14
Тема 10.	10					10
Тема 11.	12		2			10
Тема 12.	10					10
Разом за ЗМ 1.2	96	6	8	–	–	82
ІНДЗ: контрольна робота	18				18	
Разом за модулем 1	180	10	10		18	142
Модуль 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства						
Змістовий модуль 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства						
Тема 13.	8		1	–	–	7
Тема 14	10			–	–	10
Тема 15.	16	2	2	–	–	12
Тема 16.	14	2	1	–	–	11
Тема 17.	12	2	2	–	–	8
Тема 18.	10	1	1	–	–	8
Разом за ЗМ 2.1	70	8	6	–	–	56
Змістовий модуль 2.2. Економічні основи розвитку підприємства						
Тема 19.	16	1		–	–	15
Тема 20.	12	1	1	–	–	10
Тема 21.	8	1		–	–	7
Тема 22.	8	0,5		–	–	7,5
Тема 23.	8	0,5	1	–	–	6,5

продовження табл.

1	2	3	4	5	6	7
Тема 24.	4			–	–	4
Тема 25.	6			–	–	6
Тема 26.	6			–	–	6
Тема 27.	6			–	–	6
Разом за ЗМ 2.2	74	4	2	–	–	68
ІНДЗ: курсова робота	36				36	
Разом за модулем 2	180	12	8		36	124
Усього годин	360	22	18		54	266

Теми лекційних занять

№	Зміст	Кількість годин
		Заочне навчання
1	2	3
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА		22
Модуль 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності		10
Змістовий модуль 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання		4
1.	Теорії та моделі підприємств	1
2.	Основи підприємництва	1
3.	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	1
4.	Зовнішнє середовище господарювання підприємств	
5.	Структура та управління підприємством	1
6.	Ринок і продукція	
Змістовний модуль 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства		6
7.	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2
8.	Основний капітал	2
9.	Оборотний капітал	2
10.	Інтелектуальний капітал	
11.	Техніко-технологічна база та виробнича потужність	
12.	Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	
Модуль 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства		12
Змістовий модуль 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства		8
13.	Організація операційної діяльності	1
14.	Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	

Продовження табл.

1	2	3
15.	Витрати підприємства	2
16.	Товарна і цінова політика підприємства	2
17.	Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання	2
18.	Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	1
Змістовий модуль 2.2. Економічні основи розвитку підприємства		4
19.	Прогнозування та планування діяльності підприємства	1
20.	Обґрунтування виробничої програми підприємства	1
21.	Інвестиції	1
22.	Інноваційна діяльність	0,5
23.	Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	0,5
24.	Сучасні моделі розвитку підприємства	
25.	Оптимізація бізнес-процесів підприємства	
26.	Економічна безпека підприємства	
27.	Трансформація і реструктуризація підприємств	

5. Теми семінарських занять
(не передбачено навчальним планом)

6. Теми практичних занять

№	Зміст	Кількість годин
		Заочне навчання
1	2	3
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА		18
Модуль 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності		10
Змістовий модуль 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання		2
1.	Теорії та моделі підприємств	
2.	Основи підприємництва	
3.	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	
Змістовий модуль 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства		8
4.	Зовнішнє середовище господарювання підприємств	
5.	Структура та управління підприємством	
6.	Ринок і продукція	2
7.	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	2

Продовження табл.

1	2	3
8.	Основний капітал	2
9.	Оборотний капітал	2
10.	Інтелектуальний капітал	
11.	Техніко-технологічна база та виробнича потужність	2
12.	Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	
Модуль 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства		8
Змістовий модуль 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства		6
13.	Організація операційної діяльності	
14.	Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	
15.	Витрати підприємства	2
16.	Товарна і цінова політика підприємства	1
17.	Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання	2
18.	Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	1
Змістовий модуль 2.2. Економічні основи розвитку підприємства		2
19.	Прогнозування та планування діяльності підприємства	
20.	Обґрунтування виробничої програми підприємства	1
21.	Інвестиції	
22.	Інноваційна діяльність	
23.	Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	1
24.	Сучасні моделі розвитку підприємства	
25.	Оптимізація бізнес-процесів підприємства	
26.	Економічна безпека підприємства	
27.	Трансформація і реструктуризація підприємств	

7. Теми лабораторних занять
(не передбачено навчальним планом)

8. Самостійна робота

№	Зміст	Кількість годин
		Заочне навчання
1	2	3
ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА		320
Модуль 1. Підприємство та чинники його виробничої діяльності		160
Змістовий модуль 1.1. Підприємство в сучасній системі господарювання		60
1.	Теорії та моделі підприємств	9
2.	Основи підприємництва	11
3.	Види підприємств, їх організаційно-правові форми	9
4.	Зовнішнє середовище господарювання підприємств	10
5.	Структура та управління підприємством	13
6.	Ринок і продукція	8
Змістовний модуль 1.2. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства		82
7.	Персонал підприємства, продуктивність і оплата праці	22
8.	Основний капітал	16
9.	Оборотний капітал	14
10.	Інтелектуальний капітал	10
11.	Техніко-технологічна база та виробнича потужність	10
12.	Матеріально-технічне забезпечення і виробнича логістика	10
Виконання контрольної роботи		18
Модуль 2. Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства		160
Змістовий модуль 2.1. Витрати, результати та ефективність діяльності підприємства		56
13.	Організація операційної діяльності	7
14.	Система забезпечення конкурентоспроможності продукції	10
15.	Витрати підприємства	12
16.	Товарна і цінова політика підприємства	11
17.	Фінансово-економічні результати суб'єктів господарювання	8
18.	Інтегральна ефективність діяльності підприємства та його конкурентоспроможність	8
Змістовий модуль 2.2. Економічні основи розвитку підприємства		68
19.	Прогнозування та планування діяльності підприємства	15
20.	Обґрунтування виробничої програми підприємства	10
21.	Інвестиції	7

Продовження табл.

22.	Інноваційна діяльність	7,5
23.	Оцінювання ефективності інноваційно-інвестиційної діяльності	6,5
24.	Сучасні моделі розвитку підприємства	4
25.	Оптимізація бізнес-процесів підприємства	6
26.	Економічна безпека підприємства	6
27.	Трансформація і реструктуризація підприємств	6
Виконання курсової роботи		36

Для опанування матеріалу дисципліни «Економіка підприємства» важлива самостійна робота.

До основних видів самостійної роботи студента відносимо:

1. Вивчення лекційного матеріалу.
2. Робота з літературними джерелами.
3. Розв'язання практичних задач за індивідуальними варіантами.
4. Підготовка до поточного та підсумкового тестового контролю.
5. Виконання контрольної роботи (5 семестр).
6. Виконання курсової роботи (6 семестр).

9. Індивідуальні завдання

Контрольна робота «Розрахунок основних показників діяльності підприємства»

Виконання контрольної роботи є одним із етапів вивчення курсу «Економіка підприємства». При вивченні програмного матеріалу для його закріплення та набуття практичних навичок студенти повинні виконати контрольну роботу згідно з робочою навчальною програмою у 5 семестрі.

Мета контрольної роботи – закріплення та поглиблення теоретичних знань, здобутих при вивченні модулю «Підприємство та чинники його виробничої діяльності», освоєння методик виконання широкого кола типових планово-економічних розрахунків і обґрунтувань, формування практичних навичок у прийнятті господарських рішень спрямованих на підвищення ефективності використання ресурсів підприємства.

При розв'язуванні завдань контрольної роботи студентом викладаються теоретичні питання та всі розрахунки, а також аналітичні висновки щодо отриманих результатів. Плановий обсяг годин на виконання роботи – 10 годин.

Формою контролю є захист завдань контрольної роботи (більш докладно: Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Економіка підприємства» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання галузі знань – 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства») Харк. нац. акад. міськ. госп.-ва.– Уклад.: Склярук Н.І. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 23 с.)

Курсова робота «Техніко-економічні розрахунки на підприємстві»

Курсова робота з дисципліни «Економіка підприємства» – окремий вид самостійної роботи студента і її виконання передбачено навчальним планом у 6 семестрі.

Метою курсової роботи є узагальнення, поглиблення і закріплення теоретичних знань, одержаних при вивченні курсу, та вміння самостійно досліджувати і аналізувати інформаційні джерела, статистичні і практичні матеріали. Курсова робота як форма самостійної роботи студентів сприяє розвитку творчого мислення і навичок аналітичної роботи.

При розв'язуванні завдань курсової роботи студентом викладаються теоретичні питання та всі розрахунки, а також аналітичні висновки щодо отриманих результатів. Плановий обсяг годин на виконання роботи – 30 годин.

Формою контролю є захист курсової роботи (більш докладно: Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни “Економіка підприємства” для студентів освітньо – кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво» і слухачів другої вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» спеціальностей 7.03050401 – «Економіка підприємства» і 7.03050901 – «Облік і аудит») / Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: Н.І. Складчук – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 46 с.)

10. Методи навчання

У процесі навчання студенти отримують необхідні знання під час проведення аудиторних занять: лекційних та практичних.

Лекційний матеріал дає студентові основу знань з тих, чи інших проблем господарювання підприємства, орієнтує студентів у різноманітті навчальної літератури.

Метою практичних занять є засвоєння теоретичного матеріалу та набуття відповідних практичних навичок щодо прийняття обґрунтованих господарсько-управлінських рішень на рівні підприємства. Крім цього на практичних заняттях, які проводяться під час сесії, передбачається проведення комплексно-модульного контролю, тобто перевірка рівня засвоєння навчального матеріалу кількох тем курсу. На практичні заняття виносяться ключові питання дисципліни. При підготовці до практичних занять потрібно передусім прочитати конспект лекцій з відповідної теми, вивчити понятійний апарат і осмислити логіку навчального матеріалу. Далі доцільно звернутися до вивчення рекомендованої літератури відповідно до певної теми.

Велике значення у процесі вивчення й закріплення знань має самостійна робота студентів, завданням якої є формування практичних навичок у роботі студентів зі спеціальною літературою, орієнтування їх на інтенсивну роботу, критичне осмислення здобутих знань і глибоке вивчення теоретичних і практичних проблем.

11. Методи контролю

1. Поточні методи контролю за змістовими модулями і темами – усне опитування на практичних заняттях, поточне тестування, розв’язання практичних і ситуаційних завдань.

2. Виконання індивідуального завдання – контрольної та курсової роботи.

3. Підсумковий контроль – проведення екзамену (проводиться письмово, за екзаменаційними білетами, які містять 2 теоретичних питання та одну задачу).

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

Поточна і семестрова атестація та самостійна робота												Сума	
Змістовий модуль 1.1						Змістовий модуль 1.2						Контрольна робота	100%
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12		
35%						35%						30%	
70 %													

Для екзамену

Поточна атестація та самостійна робота														ІЗ КР	Підсумковий контроль (екзамен)	Сума	
ЗМ 2.1							ЗМ 2.2										
T13	T14	T15	T16	T17	T18	T19	T20	T21	T22	T23	T24	T25	T26	T27	20 %	30%	100%
20 %							30 %										
50%																	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС
	для екзамену, курсової роботи	для заліку	
90-100	відмінно	зараховано	A
82-89	добре		B
74-81			C
64-73			задовільно
60-63	E		
35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання	F _x
0-34	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	F

13. Методичне забезпечення

1. Склярук Н. І. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка підприємства» Модуль 1. «Підприємство та чинники його виробничої діяльності» (для слухачів 3 курсу заочної форми навчання галузі знань – 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства») / Н. І. Склярук; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва – Х.: ХНАМГ, 2010. – 132 с.

2. Склярук Н. І. Конспект лекцій з дисципліни «Економіка підприємства» Модуль 2. «Фінансово-економічні показники і стратегічні основи розвитку підприємства» (для слухачів 3 курсу заочної форми навчання галузі знань – 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства») / Н. І. Склярук; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2011. – 141 с.

3. Навчальний посібник до самостійної роботи з дисципліни «Економіка підприємства» (для слухачів 3 курсу заочної форми навчання спеціальностей 6.050100 - "Економіка підприємства", 6.050100 - "Облік і аудит") / Авт. Склярук Н. І., Славута О. І., - Харків: ХНАМГ, 2008. – 125 с.

4. Методичні вказівки до виконання практичних занять з курсу «Економіка підприємства» (для слухачів заочної форми навчання спеціальності 6.050100 "Економіка підприємства", 6.050100 "Облік і аудит", 6.050200 "Менеджмент організацій"). - Укл. Склярук Н. І., Славута О. І. - Харків: ХНАМГ, 2006.- 47 с.

5. Методичні вказівки до виконання контрольної роботи з дисципліни «Економіка підприємства» (для студентів 3 курсу заочної форми навчання галузі знань – 0305 „Економіка та підприємництво” напряму підготовки 6.030504 – «Економіка підприємства») Харк. нац. акад. міськ. госп.-ва.– Уклад.: Склярук Н.І. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 23 с.

6. Методичні вказівки для виконання курсової роботи з дисципліни «Економіка підприємства» для студентів освітньо – кваліфікаційного рівня «бакалавр» галузі знань 0305 – «Економіка і підприємництво» і слухачів другої вищої освіти освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст» спеціальностей 7.03050401 – «Економіка підприємства» і 7.03050901 – «Облік і аудит») / Харк. нац. ун-т. міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова; уклад.: Н.І. Склярук – Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. – 46 с.

14. Рекомендована література

Базова

1. Економіка підприємства: підручник / М. Г. Грещак, В.М. Колот, О. Г. Мендрул [та ін.]; за заг. та наук. ред. Г. О. Швиданенко. – К.: КНЕУ, 2009. – 816 с.

2. Економіка підприємства: Підручник/ За заг. ред. С. Ф. Покропивного. - Вид. 2-ге, перероб. та доп. - К.: КНЕУ, 2001. - 528 с.

3. Бойчик І. М. Економіка підприємства: Навчальний посібник. Вид. 2-ге, доповн. та перероб. - К.: Атіка, 2007. - 528 с.

4. Шваб Л. І. Економіка підприємства: для студентів вищих навчальних закладів 2-е вид. – К.: Каравела, 2005. – 568с.

5. Економіка підприємства: Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: Навч. посібник/ За ред. С. Ф. Покропивного. - К.: КНЕУ, 2005. - 328 с.
6. Петрович Й. М., Кіт А. Ф. та ін. Економіка підприємства: Підручник /За заг. ред. Й. М. Петровича. – Львів: «Новий світ-2000», 2004. – 680 с.
7. Фінанси підприємств: підручник / Керівник авт. кол. і наук. ред. проф. А. М. Поддерьогін. – 7-ме вид., без змін. - К.: КНЕУ, 2008. – 552 с.

Допоміжна

1. Господарський кодекс України – Х.: ТОВ „Одіссей”, 2004. – 248 с.
2. Податковий кодекс України – Вінниця: ТОВ «Поліграф-сервіс», 2010. – 512 с.
3. Закон України "Про оплату праці" від 24березня 1995р./ Урядовий кур'єр. –1995. –18травня.
4. Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". //Урядовий кур'єр .-1999.-15 вересня.-№172.
5. Закон України "Про стандартизацію" //Урядовий кур'єр .-2001.-20 червня.-№108.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку в Україна.- К.:Компас,2004. -248 с.
7. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління. / Т. С. Клебанова, О. М. Бондар, О. В. Мозенков та ін. За ред. О. В. Мозенкова. – Х. : ВД "Інжек", 2003. – 271 с.
8. Дугіна С. І. Маркетингова цінова політика: Навч. посібник. – К.: КНЕУ, 2005. – 393 с.
9. Економіка підприємства: підручник / [Швиданенко Г. О., Васильков В. Г., Гончарова Н. П., А. І. Дмитренко та ін.]; за заг. Та наук. ред. Г. О. Швиданенко. – К.: КНЕУ, 2009. – 598 с.
10. Іванілов О. С. Економіка підприємства: підручник. / О. С. Іванілов; М-во освіти і науки України, Харківський держ. техн. ун-т будівництва та архітектури. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 728 с.
11. Економіка підприємства: Навч. посібник / За ред. О. П.Крайник. Л.: «Львівська політехніка», 2003. – 208с.
12. Економіка підприємства: Навч.посіб./За ред. А. В.Шегди. – К.:Знання-Пресс, 2002. – 335 с.
13. Економіка підприємства: навчальний посібник для вищої школи. [Примак А. В., Михаліцька Н. Я., Цвайг Х. І., Лалакулич М. Ю.] - Львів: Новий Світ - 2000, 2012. - 439 с.
14. Зайцев Н. Л. Экономика, организация и управление предприятием: Учеб. пособие.- 2-е изд. доп. - М.: Инфра –М., 2008. - 455с.
15. Кардаш В. Я Маркетингова товарна політика: Підручник. – К.: КНЕУ, 2001. – 240 с.
16. Планування діяльності підприємства: Навч. посіб. / За заг. ред. В. Є. Москалюка. – К.: КНЕУ, 2005. – 384 с.
17. Скляренко В. К., Прудников В. М. Экономика предприятия: Учебник. - М.: Инфра – М., 2006. - 528с.

18. Терещенко О. О. Фінансова санація та банкрутство підприємств: Навч посібник – К КНЕУ, 2004 – 412 с

19. Экономика организаций (предприятий): Учебник для вузов / Под ред. проф. В. Я. Горфинкеля.-5-е изд., перераб. и доп. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2008. - 767с.

20. Экономика предприятия: Учеб. пособие / Под ред. проф. Л. Г. Мельника.- 2-е изд. испр. - Сумы: ИТД «Университетская книга», 2003. - 628с.

15. Інформаційні ресурси

1. Цифровий репозиторій ХНАМГ: <http://eprints.ksame.kharkov.ua>.

2. Офіційний сайт НБУ: <http://www.bank.gov.ua>.

3. Урядовий портал КМУ: <http://www.kmu.gov.ua>.

4. Офіційний сайт міністерства економічного розвитку і торгівлі України: <http://www.me.gov.ua>.

5. Офіційний сайт міністерства фінансів України: <http://www.minfin.gov.ua>.

6. Офіційний сайт Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку України: <http://www.ssmsc.gov.ua>.

7. Офіційний сайт Державної служби статистики України: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Аркуш актуалізації

Робоча програма навчальної дисципліни . ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА .
за напрямом підготовки 6.030504 – Економіка підприємства

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

на 201.../1... навч. рік переглянута та затверджена "Без змін"

Завідувач кафедри _____
(на якій розроблена робоча програма)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Зав. випускової кафедри _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року

Декан факультету _____
(за належністю напрямку / спеціальності)

М.П.

_____ (_____)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“ _____ ” _____ 201 _ року